

Eide avfallsdeponi, Fjell kommune

Inspeksjonsrapport nr. 2009.095

Virksomhetens navn:	Franzefoss Gjenvinning AS Eide	Arkivkode:	2009/0075-471
Adresse:	5363 Ågotnes	Anleggsnr:	1246.029.02
Organisasjonsnr:	980888525 eies av 975265412	Bransjenr. (NACE –kodar):	38.2 Behandling og disponering av avfall
Utslippstillatelse av:	29.06.2009	Tidsrom for kontrollen:	29.09.2009
Tilstede fra virksomheten:	Arne Dalen Hilde Nymark Rasmussen Hans Kåre Eide Heidi Thorbjørnsen Andre Kausland	Fra Fylkesmannen:	Astrid Holte Hallvard Hageberg

Rapporten inneholder:

Denne rapporten beskriver de avvika og anmerkninger som ble avdekket innen følgende kontrollerte områder:

- Mottak og mottakskontroll av avfall
- Stikkprøvekontroll
- Dokumentasjon av avfallet
- Internkontroll

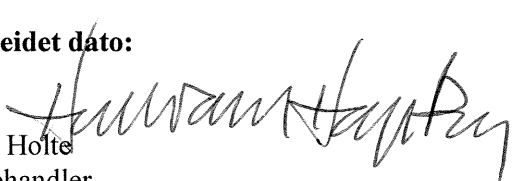
Hovedkonklusjon:

Under inspeksjonen vart det påvist følgende avvik:

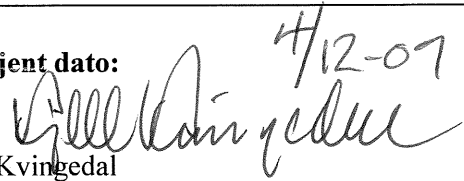
2. Den driftsansvarlige overholder ikke kravene som gjelder for mottak av avfall
3. Den driftsansvarlige overholder ikke kravene som gjelder for registrering og dokumentasjon av avfall
4. Den driftsansvarlige overholder ikke kravene som gjelder for prøvetaking og testing av avfall
5. Virksomhetens internkontroll er mangelfull

Frist for skriftlig tilbakemelding med bekreftelse på at avvikene er rettet er: **15.02.2010**

Utarbeidet dato:

Sign.:
Astrid Holte
saksbehandler

Godkjent dato:

Sign.:
Kjell Kvingedal
seksjonssjef

1. Definisjoner og informasjon

Kontrollaksjon Deponi 2009-2010 skal bidra til å redusere ulovlig deponering av avfall på deponier ved å bidra til at:

- den driftsansvarlige ved deponiet gjennomfører en tilfredsstillende mottakskontroll
- avfallsprodusentens basiskarakterisering og verifikasjon av avfall er korrekt og tilstrekkelig

Informasjon om regelverk og hjelpemidler finner du på www.sft.no og www.regelhjelp.no

Basiskarakterisering og mottakskontroll

Den som har gitt opphav til avfallet (avfallsprodusent) har ansvaret for at dette basiskarakteriseres. Alt avfall skal basiskarakteriseres. Formålet med basiskarakteriseringen, verifikasjonen og mottakskontrollen er å bidra til at følgende er kjent før deponering: sammensetning, utlekkingspotensial, miljøvirkninger og øvrige egenskaper som har betydning for deponiet på kort og lang sikt. Nærmere krav fremgår av avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II punkt 1.

Den driftsansvarlig ved deponiet avgjør om avfallet kan deponeres ved deponiet på bakgrunn av dokumentasjonen fra avfallsprodusenten og informasjon som den driftsansvarlige selv innhenter gjennom mottakskontroll av avfallet. Mottakskontrollen består i visuell besiktigelse av hvert lass samt stikkprøver av enkelte leveranser. Avfall som ikke oppfyller kriteriene for mottak ved deponiet skal avvises.

Regelverk

- Lov om 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 7 første ledd/andre ledd og § 29
- Forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 9. om deponering av avfall og kapittel 11. om farlig avfall
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5.

Definisjoner

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i tillatelse).

Anmerkning: et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Kontrollgebyr: Se kapittel 39 i forurensningsforskriften: *Gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven*. Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf. forurensningsforskriften § 39-6.

Farlig avfall

Det er ca. 60 000 tonn farlig avfall med ukjent skjebne i dag. Noe av dette havner sannsynligvis på deponier, bl.a. oljeholdig avfall, impregnert tre og PCB-holdig avfall. Resultater fra analyser tatt av sivevann fra deponier viser at det lekker miljøgifter som kommer fra farlig avfall. Ved oppussing eller riving av bygg/anlegg må man forsikre seg om at avfall blir tatt forsvarlig hånd om se også avfallsforskriften kap. 15 om byggavfall, særlig § 15-5 om miljøkartlegging av farlig avfall.

Informasjon om vedtak om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en rettidig tilbakemelding fra virksomheten, som godtgjør at avvikene er rettet, vil Fylkesmannen vurdere å ta i bruk tvangsmulkt. Før et ev. vedtak om tvangsmulkt fattes, vil virksomheten bli forhåndsvarslet og gitt anledning til å uttale seg, jf. forvaltningsloven § 16.

Offentlige tilsynsrapporter

Alle tilsynsrapporter fra Fylkesmannen i Hordaland er offentlige og blir lagt ut på vår nettside <http://www.fylkesmannen.no/hordaland>.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlag for inspeksjonen var:

- *Lov av 13.03.81 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forureiningslova) § 7 første ledd/andre ledd.*
- *Utsleppsløyve av 29.06.2009*
- *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskrifta) kapittel 9 om deponering av avfall og kapittel 11 om farlig avfall*
- *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskrifta)*

3. Omfang

Følgende område ble dekket under inspeksjonen:

- Mottak og mottakskontroll av avfall til deponi
- Gjennomføring av stikkprøvekontroll
- Journalføring og dokumentasjon av mottakskontrollen
- Prøvetaking og testing
- Internkontroll

Fylkesmannen har under inspeksjonen ikke vurdert andre forhold ved virksomheten

4. Avvik

Følgende avvik ble avdekket under inspeksjonen:

Avvik 1

Den driftsansvarlige har deponert avfall som ikke er lovlig å deponere ved deponiet

Avvik frå: *Avfallsforskrifta § 9-11, jamfør vedlegg II*

Grunnlag for avviket er kryssa av nedenfor:

- a) Den driftsansvarlige har deponert avfall som deponiet ikke har adgang til å deponere i henhold til avfallsforskriften §§ 9-4, 9-6, 9-11, jf. vedlegg II pkt 2
- b) Den driftsansvarlige har deponert avfall som deponiet ikke har tillatelse til å deponere i henhold til vilkår gitt i tillatelsen datert _____
- c) Basiskarakteriseringen av avfall som er deponert er ikke komplett og tilfredsstillende ikke forskriftskravene (§9-11, jf. vedlegg II)
- d) Annet (angi hva):

Avvik 2:

Den driftsansvarlige overholder ikke kravene som gjelder for mottak av avfall

Avvik fra: *Avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II og internkontrollforskrifta*

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Deponieier har ikke dokumenterte kriterier for å avgjøre om avfall kan deponeres (§9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4)
- b) Deponieier har ikke dokumenterte kriterier for hva som skal vekke mistanke om at avfallet er forurenset slik at grenseverdiene i pkt. 2.1 i vedlegg II kan overskrides (§9-11, jf. vedlegg II pkt 1.2a)
- c) Den driftsansvarlige sørger ikke for at avfallet blir inspisert visuelt før og etter lossing (§9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4)
- d) Den driftsansvarlige sørger for at avfallet blir inspisert visuelt før og etter lossing, men inspeksjonen er mangelfull (§9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4).
- e) Den driftsansvarlige avviser ikke avfall som har mangelfull/manglende dokumentasjon på basiskarakterisering/verifikasjon (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4)
- f) Den driftsansvarlige varsler ikke forurensningsmyndighet ved avvising av avfallslast (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4)
- g) Den driftsansvarlige har ingen/mangelfull journalføring av stikkprover (§9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4)
- h) annet (angi hva):

Kommentarer til punkt e)

Deponiet hat tatt imot og deponert avfall som mangler eller har for dårlig basiskarakterisering. Deponieier skal avvise avfallet dersom basiskarakteriseringen er mangelfull, da man i så fall ikke har tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om avfallet oppfyller kriteriene for mottak.

Dette gjelder:

- Avfall fra Sartor Maskin og noen andre små kunder er ikke basiskarakterisert
- Avfall som er innsamlet med Franzefoss sin komprimorbil hos næringslivskunder er ikke basiskarakterisert
- Avfall fra CCB er levert direkte til deponi fram til juli 2009 uten basiskarakterisering.

Avvik 3

Den driftsansvarlige overholder ikke kravene som gjelder for registrering og dokumentasjon av avfall

Avvik frå *Avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II, § 9-12 og § 11-13*

Grunnlaget for avviket er krysset av nedenfor:

- a) Den driftsansvarlige fører ikke register over deponert avfall (§ 9-12)
- b) Den driftsansvarlige har mangelfull registrering av deponert avfall (§ 9-12)
- c) Den driftsansvarlige oppbevarer ikke et eksemplar av basiskarakterisering / sammendrag av basiskarakterisering (§ 9-11, jf. vedlegg II punkt 1.2)
- d) Den driftsansvarlige oppbevarer ikke ei eksemplar av verifikasjonsrapport (§§ 9-12 og 9-11, jf. vedlegg II punkt 1.3)
- e) Annet
Den driftsansvarlige overholder ikke plikten til deklarerer av farlig avfall som blir sluttbehandlet ved deponiet, *jf § 11-13 plikter for den som håndterer farlig avfall*

Kommentarer til e)

Delen av deklarasjonsskjema for sluttbehandling av farlig avfall oppbevares ikke på deponiet, og informasjon sendes ikke til Norsas.

Avvik 4

Den driftsansvarlige overholder ikke kravene som gjelder for prøvetaking og testing av avfall

Avvik fra: *Avfallsforskrifta § 9-11, jf. vedlegg II*

Grunnlag for avviket er krysset av nedenfor:

- a) Stikkprøvekontrollen ved mottak er mangelfull/mangler (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.4)
- b) Prøvetaking og testing utføres ikke av uavhengig og kvalifisert personell (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- c) Prøvetakingsrutiner er ikke kvalitetssikret av uavhengig og kompetent institusjon (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- d) Testing av avfallet skjer ikke under et kvalitetssikringssystem som omfatter periodisk, uavhengig kontroll, f.eks. gjennom akkreditering eller system av liknende kvalitet (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- e) Prøvetaking og testing blir ikke utført i samsvar med gjeldende standarder (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- f) Prøvetakingsstrategi mangler (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- g) Prøvetakingsstrategi sikrer ikke representative prøver (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- h) Annet:

Kommentarer til punkt a):

- **Ved stikkprøvekontroll er det ikke tatt prøver basert på mistanke om innhold av farlig avfall i ordinært avfall.**

Ved mistanke om innhold av farlig avfall i ordinært avfall skal stikkprøvene testes. For restavfall fra sorteringsanlegg eller komprimatorbil vil det ofte kunne foreligge mistanke om at avfallet kan inneholde farlig avfall, som for eksempel isolasjon med innhold av bromerte flammehemmere, puss, maling, fugemasser eller gulvbelegg med innhold av PCB og EE-avfall med innhold av miljøfarlige komponenter.

Mistanke kan oppstå på grunnlag av kunnskap om avfallets opprinnelse eller ved visuell kontroll. Driftsansvarlig må etablere rutiner som sier noe om hva slags avfall som typisk bør vekke mistanke, se også punkt f).

Med mistanke menes at avfallet kan inneholde rester av farlig avfall, ikke nødvendig at avfallet må inneholde så mye farlige stoffer at hele avfallsleveransen skulle vært klassifisert som farlig avfall. Hensikten med testen vil blant annet være å avdekke om avfallet inneholder farlig avfall som bør sorteres ut før deponering.

- **Sorte sekker åpnes ikke**

Sorte sekker skal åpnes for å sjekke innholdet ved stikkprøvekontroll, da det kan være mistanke om innhold av ulovlig avfall i disse.

Kommentarer til punkt f):

Deponiet har ikke etablert en prøvetaksingsstrategi.

Prøvetakingen skal være basert på en prøvetakingsstrategi hvor man tar hensyn til blant annet følgende:

- avfallets sammensetning og egenskaper
- gjeldende standard for prøvetaking av avfall
- representative prøver

Avvik 5

Virksomhetens internkontroll er mangelfull

Avvik fra: Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften), § 5 punkt 7

Kommentarer:

Det er ikke etablert gode nok rutiner for å sikre at mottatt avfall tilfredsstillter kriteriene for mottak, jf avfallsforskriften § 9-11

- **Basiskarakterisering og verifikasjon**

Basiskarakterisering og verifikasjon er et nyttig verktøy for deponieier for å sikre seg at avfallet som leveres ikke inneholder farlige komponenter. Dersom basiskarakteriseringen har mangelfull informasjon om opprinnelse eller hva slags farlig avfall det kan inneholde, er det vanskelig for deponieier å vite hva man skal se etter ved den visuelle kontrollen og stikkprøvekontrollen. Dersom avfall som oppstår jevnlig varierer mye, men er verifisert sjelden, er det vanskelig for deponieier å vite om det tilfredsstillter kravene til avfall som kan deponeres.

Avfall fra sorteringsanlegg og komprimatorbil varierer mye. Dersom deponieier skal sikre seg at dette avfallet tilfredsstillter kriteriene for mottak, vil hyppig verifikasjon fra avfallsprodusenten gi god dokumentasjon. Verifikasjonen skal omfatte kontroll av **utvalgte kritiske parametere** som ble bestemt i basiskarakteriseringen. Dette vil som oftest være de samme parametrene som deponieier kontrollerer ved stikkprøvene.

For avfall fra flere sorteringsanlegg var det kun lagt opp til årlig verifikasjon, og det var ikke identifisert hvilke parametre som skulle brukes ved verifikasjonen.

- **Opprinnelse og råvarer**

Dette gir i mange tilfeller for dårlig informasjon om hvordan avfallet oppstår og om råvarene. For eksempel vil det for deponieier være nyttig å ha informasjon om tiltaksplan, miljørisikovurdering mv. for å vurdere om avfallet som mottas, kan inneholde farlige komponenter som deponiet må være spesielt oppmerksomme på. Dette er blant annet viktig som grunnlag for mistankek kontroll og utvelging av lass for stikkprøver.

- **De farlige egenskaper**

Deponiet må sikre seg at avfallet som tas imot ikke inneholder farlig avfall. Derfor må det foreligge informasjon om de farlige egenskapene og klassifisering. For restavfall fra sorteringsanlegg og annet blandet avfall, vil det ofte kunne foreligge mistanke om at hele eller deler avfallet er farlig avfall.

Dersom det er mistanke om innhold av farlig avfall, forutsetter dette at det er tatt analyser av miljøgifter i avfallet og at dette skal være vurdert opp mot faresetninger etc i kap.11 i avfallsforskriften (om farlig avfall). Deponieier bør sikre seg slike analyseresultater som del av dokumentasjonen. Dette kan også være aktuelle parametre for prøvetaking i forbindelse med stikkprøvekontroll.

Kompetanse om farlig avfall og krav til dokumentasjon av avfallets kvalitet var mangelfull

Det kreves særskilt faglig kompetanse for å vurdere om avfall som leveres til deponiet er innenfor rammene i deponiets driftstillatelse og vedlegg IIs kriterier for mottak. Dette gjelder både ved vurdering av dokumentasjonen på avfallets kvalitet i form av basiskarakterisering eller verifikasjon, ved visuell kontroll, ved stikkprøvekontroll og ved prøvetaking.

Opplæringsplanen ved anlegget var utdatert. Sjåføren av kompaktoren har en viktig rolle både i den visuelle kontrollen og stikkprøvekontrollen, men hadde ikke fått opplæring.

Avviksrutinene ved mottakskontrollen er mangelfulle

Oppfølging og tilbakemelding til kunde er ikke beskrevet i rutine for mottakskontroll

Det gis ikke tilbakemelding til alle kunder ved funn av ulovlig avfall. Veolia hadde for eks ikke fått noen tilbakemeldinger i 2009 selv om det var funnet ulovlig avfall i deres leveranser. Det var bare gitt tilbakemelding på noen av avvikene for Ragn Sells

Det er ikke gode nok rutiner for intern håndtering i organisasjonene ved funn av ulovlig avfall. Det er for eks ikke etablert fora for å ta opp hva som er godt nok, grensetilfeller, eller skriftlig dokumentasjon på dette for å sikre felles forståelse.

Det anbefales å ta bilder ved funn av ulovlig avfall

Det er ikke gjennomført risikovurdering av mottakskontrollen.

En risikovurdering skal blant annet omfatte en vurdering av hvor det er størst sannsynlig at ulovlig avfall kan finnes, hvor dette kan oppstå, hva som kan gjøres for å hindre dette og hvilke tiltak som er nødvendig å iverksette for å motvirke slike hendelser.

5. Andre forhold

Dispensasjon

Deponiet har fått dispensasjon fra forbudet mot deponering av biologisk nedbrytbart avfall frem til 1. juli 2010. Etter dette tidspunktet må deponiet sikre seg dokumentasjon på at avfallet som deponeres tilfredsstillt krav til innhold av totalt organisk karbon (TOC). Dette må også kontrolleres ved stikkprøvekontrollen.